45788 - Bir kimse, abdest alırken mest veya çoraplı ayaklarının üzerini meshettikten sonra mestini veya çorabını çıkarırsa, abdesti bozulur mu?

Soru

Abdestli bir kimse, mestinin veya çorabının üzerini meshettikten sonra mestini veya çorabını çıkarırsa, bu hareketiyle abdesti bozulur mu?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Âlimler, abdest alırken mestinin üzerini mesheden kimsenin, daha sonra mestini çıkardığı zaman abdestinin hükmü (bozulup-bozulmayacağı) konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir:

Bazı âlimler: "Ayaklarını yıkaması yeterlidir.Böylelikle abdesti tamam olur" demişlerdir.

Bu görüş, zayıftır. Çünkü abdest alırken abdest azalarını birbiri ardınca yıkamak gerekir. Yani abdest azalarını yıkarken birbiri arasında uzun bir zaman bırakmamalıdır. Aksine birbiri ardınca yıkamalıdır.

Bunun içindir ki İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şunu zikretmiştir:

"Bu görüş, abdest alırken abdest azalarının birbiri ardınca yıkanmasının farz olmadığı hükmüne binâ edilmiştir ki bu görüş, zayıftır." ("el-Muğnî; c: 1, s: 367).

Başka âlimler şöyle demişlerdir:

"Bu hareketiyle abdesti bozulur ve namaz kılmak istediği zaman yeniden abdest alması gerekir."

Bu âlimler, meshin, yıkamanın yerine geçtiğini, mest çıkarıldığı zaman ayaklardaki abdestin bozulacağını, çünkü ayakların mestten çıkarılmasıyla ayaklar ne yıkanmış, ne de meshedilmiş bir

hâle geldiğini, ayaklardaki abdestin bozulduğu zaman ise, abdestin tamamının bozulacağını ve abdest azalarının birbirinden ayrılamayacağını huccet olarak göstermişlerdir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin-, "Mecmû' Fetâvâ İbn-i Baz"; c: 10, s: 113'de bu görüşü tercih etmiştir.

Diğer başka âlimler ise şöyle demişlerdir:

"Bir kimse, (önden veya arkadan çıkan ve abdesti bozan şeylerle) abdestini bozmadıkça, bu hareketiyle abdesti bozulmaz."

Seleften Katâde, Hasan Basrî ve İbn-i Ebî Leylâ bu görüştedirler.

İbn-i Hazm da "el-Muhallâ"; c: 1, s: 105'de bu görüşü desteklemiştir. Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye ve İbn-i Münzir de -Allah ikisine de rahmet etsin- bu görüşü tercih etmişlerdir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bu, tercih edilen en kuvvetli görüştür." ("el-Mecmû'"; c: 1, s: 557).

Bu görüşte olan âlimler şunları huccet/gerekçe göstermişlerdir:

1. Abdest, hades olmadan bozulmaz. Mesti çıkarmak ise, hades değildir.

2. Mestinin üzerini mesheden kimsenin abdesti, şer'î bir delille sâbit olmuştur.Şer'î bir delil olmadan abdestin bozulduğuna hükmetmek mümkün değildir. Ayaklardaki mesti çıkarmakla abdestin bozulduğunu gösteren hiçbir delil yoktur.

3. Abdest aldıktan sonra saçını traş eden kimsenin durumu buna kıyas edilir. Bir kimse, abdest alırken başını mesheder, abdestten sonra da traş olursa, bu hareketiyle onun abdesti bozulmaz. Aynı şekilde abdest alırken mestinin üzerini meshettikten sonra mestini çıkaran kimsenin de abdesti bozulmaz.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Abdest alırken mestinin veya çorabının üzerini meshettikten sonra mestini veya çorabını çıkarırsa, bu hareketiyle abdesti bozulmaz.Bu sebeple doğru olan görüşe göre bir kimse, abdesti bozuluncaya kadar farz veya nâfile olsun dilediği namazı kılabilir." ("Mecmû' Fetâvâ İbn-i Useymîn"; c: 11, s: 193).

Bu konuda bknz: "el-Muğnî"; c: 1, s:366-386. "el-Muhallâ"; c: 1, s:105. "el-İhtiyârât"; s: 15. "eş-Şerhu'l-Mumti'"; c: 1, s: 180.